

Turson paluu oli näyttävä tapahtuma. Myös Mtv3:n kuvausryhmä oli mukana Turson ensipurjehduksella, ja saman päivän Kymppiutisissa olikin loppukevennyksenä (vaikka olisi ansainnut pääuutisen paikan!) pitkäkö pätkä Tursoa. Laivan ohella mukaan olivat päässeet ansaitusti Ari Reunanen konemestarina, Esko Härö lämmittäjänä sekä ajomiehenä toiminut Olli Kortman, josta oli tehty peräti kapteeni! Oikea kapteeni, Turson päällikkönä tällä matkalla toiminut Pentti Auranaho, nähtiin taustalla sivuroolissa. (Lauri Pakkanen)

Turso kulkee!

Satamajäänsärkijä Turso palasi kotisatamaansa Helsingin Kauppatorin rantaan perjantaina, 8. lokakuuta, 66 vuoden tauon jälkeen.

”Suuren urheilujuhlan tuntu” tuli eittämättä mieleen, kun *Turso* valmistautui lähtemään ensimmäiselle ”uuden elämänsä” koeajolle Hietalahden laiturissa perjantain aamupäivänä. Jo kauas Fredrikinkadulle saakka näkyi paksu musta savu, joka kertoi, että aluksella oli palattu kivihiililämmitykseen. Millaiselta maisema mahtoikaan näyttää, kun siinäkin satamassa oli aikoinaan viljalti ”kolilaivoja” samaan aikaan lähtöä tekemässä!

Kello 10.40 *Turson* päällikkö Pentti Auranaho käski irrottamaan peräköyden, jonka avulla alus oli oikeaoppisesti käänetty irti laiturista, sekä komensi telegrammilla ”hiljaa eteenpäin”. Äänettömästi lähti laiva eteenpäin, ja kaikkien laivalla olleiden mielen täytti euforinen onnen tunne: *Turso* liikkuu! Kolme matalaäänistä lähtötuuttausta katkaisi hetkeksi hiljaisuuden, jonka jälkeen laiva jatkoi äänetöntä menoaan kohden hieman väljempiä Helsingin vesiä.

Reilun puolen tunnin ajan jälkeen *Tur-*

so kiinnittyi vanhaan kotilaituriinsa Kauppatorin rannassa. Aluksen tulosta kirjoittanut Helsingin Sanomat aloitti uutisensa: ”Savua, suhinaa ja historian havinaa oli ilmassa, kun satamajäänsärkijä *Turso* palasi kotisatamaansa...”

Matka oli mennyt hyvin, ja kaikki mukanaolleet saattoivat olla enemmän kuin tyytyväisiä. Näin varmasti aluksen päällikön ohella erityisesti *Turson* konemestarin ja lämmittäjänä toimineet Ari Reunanen ja Esko Härö sekä tietysti myös *Turso*-yhdistyksen puheenjohtaja Pekka Snellman. Ja myös kaikki muut mukanaolleet, toivon mukaan myös runsaslukuisen ”silakkamarkkinoiden” väki Kauppatorilla.

Lauantaina oli vuorossa kutsuvieraspurjehdus sekä Perinnelaivapäivä. Sunnuntaina *Turso* oli avoinna yleisölle, jota myös riitti. Sunnuntai-iltana alus palasi takaisin Hietalahteen, jossa sen kunnostustöitä jatketaan talven aikana.

Turso-projektin ”henki ja elämä” Esko Härö oli ensimatkan jälkeen onnellinen ja ehkä vähän väsynytkin. Hiilien lapiointi kahden kattilan neljään tulipesään ei ole suinkaan niin helppoa kuin joku maallikko saattaisi kuvitella. Lämmintäkin riitti niin kattila- kuin konehuoneessakin.

Turso vuonna 2010

*Kuten edellisellä sivulla on kerrottu, **Turso** on lopultakin liikkunut omalla koneellaan! Paljon muutakin ehti **Tursolle** tapahtua kuluneen vuoden aikana.*

Olemme jo useamman vuoden aikana siirtäneet ensimmäistä *Turson* koeajoa, mutta nyt se on saatu tehdyksi. *Turso* osallistui Helsingissä järjestettyyn perinelaivatapahtumaan. Perjantaina 8. lokakuuta suoritettussa koeajossa oli mukana noin 30 henkeä, ja lauantain kutsuvierasteilyllä oli mukana 48 henkilöä, miehistö mukaanlukien. Sunnuntain yleisötapahtumassa aluksella kävi yli 1 000 vie-

railijaa. Myös tiedotusvälineet seurasivat tapahtumaa.

Töitä tehty ahkerasti

Töitä on aluksella tehty kuluneen vuoden aikana edelleen ahkerasti, niin tekniikan puolella kuin myös hyttien ja muiden tilojen kunnostuksessa. Alunperin olimme suunnitelleet, että aluksen sivuil-

la olevien alakerran hyttien loppukunnostus tehdään vasta tulevan talven aikana, mutta kun saimme alkuvuodesta lisävoimia puusepän avuksi, pystyimme eristämään, levyttämään ja listoittamaan kyseiset miehistöhyttien seinät, lattiat ja katot. Myös sauna pesuhuoneineen on tehty valmiiksi.

Pystyimme kunnostamaan myös keulassa olevat alakerran hytit. Saatamme

Turso tulevassa kotirannassaan ensipurjehduksen jälkeen.

Myös komentosillan kaikki kalusteet ovat uusia. Olli Kortman huolehti vaativista timpurin töistä. (Pekka Snellman)

Turson upeaan kuntoon rakennettu salonki, johon Verhoomo Tulonen valmisti jousilla ja meriheinäillä täytetyn sekä vihreällä nahalla päällystetyn sohvaa. (Pekka Snellman)

Satamajäänsärkijä s/s Turso yhdistys

Keväällä 2004 perustetun Satamajäänsärkijä s/s Turso yhdistys ry:n tarkoituksena on mm. edistää merenkulkuperinteiden vaalimista sekä toimia vanhojen alusten kunnostamisen ja säilyttämisen puolesta. Yhdistys osti elokuussa 2004 Pietarista takaisin Suomeen sotakorvausalus *Turson*, joka oli sodan jälkeen yksi Neuvostoliittoon sotakorvauksena luovutetuista 104 kauppa-aluksesta. *Turso* toimi Pietarissa ammattikäytössä *Taifun*-nimisenä luovutukseensa saakka. *Turso* on luovutetuista sotakorvauslaivoista ainoa jäljellä oleva alus.

Helsingin kaupunki tilasi aluksen satamajäänsärkijäkseen sodan aikana ja se valmistui Wärtsilän Hietalahden telakalta Helsingissä keväällä 1944. Se on kaikista luovutetuista sotakorvauslaivoista ainoa jäljellä oleva alus.

Yhdistyksen tavoitteena on kunnostaa *Turso* teknisesti hyvään kuntoon ja entisöidä alus mahdollisimman huolel-

lisesti. *Turso* tulee toimimaan liikkuvana museosaluksena sekä Suomen Hörypursiseuran laivaston lippulaivana. Se tulee osallistumaan erilaisiin merellisiin tapahtumiin Itämeren alueella ja tulee toimimaan myös höyrytekniikan ja merenkulun koulutusaluksena nuorisolle.

Turso-yhdistyksen hallitukseen kuuluvat Esko Härö, Jukka Kallio, Matti Pietikäinen, Ari Reunanen, Kimmo Ruuskanen, Juha Sinkkonen ja puheenjohtaja Pekka Snellman. Yhdistyksen sihteerinä toimii Juhani Haasio.

Liity mukaan yhdistyksen toimintaan! Yhdistykseen otetaan henkilö- ja yhteisöjäseniä. Henkilöjäsenen liittymismaksu on 20 € ja vuosimaksu 30 €, yhteisöjen liittymismaksu on 500 € ja vuosimaksu 250 €. Jäsenhakemukset voidaan osoittaa yhdistyksen puheenjohtajalle pekka.snellman@t-stenbacka.fi tai sihteerille juhani.haasio@finnet.fi

Ari Reunanen ja Turson 750 ihv:n höyrykone.

Turson tukijat

Yhdistyksen toimintaa ovat tuke-
neet:

Jane ja Aatos Erkon Säätiö, K. Albin Johanssons Stiftelse, Museoviraston Perinnelaivarekisteri,

Sanoma Oyj, Wärtsilä Oyj, Enso Gutzeit Oyj, ABB Marine, Rettig Capital Oy, Oy T. Stenbacka Ab, John Nurmisen säätiö, Helsingin Energia, ESL Shipping Oy, Neste Shipping Oy ja Holding Manutas Oy.

Yhteisöjäseniksi ovat liittyneet seuraavat yhteisöt: Oy Asipex Ab, SanomaWSOY Oyj, Oy T. Stenbacka Ab, Finstaship, Kunnossapitoyhdistys, Kotkan Kaupunki, Kotkan Konepääliikköyhdistys, Suomen Konepääliikköliitto, Helsingin Satama, Vahinkovakuutusyhtiö Pohjola, Liikennevirasto ja Stike Oy.

Yksityisiä kannattajajäseniä on noin 120 henkilöä.

Materiaalia sekä työsuoritteita ovat lahjoittaneet tai muuten tuke-
neet mm: Tikkurila Coatings Oy, Ekokem, Kemppi Oy, Kuusankoski Oy, Tecalemit Oy, Oy T. Stenbacka Ab, Sähkö-Järvenpää Oy, Monikko Oy, Koja Oy, Waste Oy, Scanferro Oy, Mainostoimisto Steve's Studio, Helsingin Lipputehdas, Haminan Höyrylaiva Oy, Pauli Löppönen, Alfons Håkans, Furuno Finland, STX Finland Cruise Oy, Parasteam Finland Oy, Auto- ja Teollisuusmaalaa-
mo Oy, Helsingin Matkailuyhdistys, Oy Lomato Ab ja Espoon Väri Oy, Trafotek Oy, Norelco Oy, Oy Merilux Ab, Mastervolt Finland Oy, Exide Technologies Oy, Onninen, Edit Prima Oy sekä Helsingin Satama, joka on varannut *Turso*lle Kauppatorin rannasta laituripaikan. Alus siirretty sinne entisöintitöiden jälkeen.

kabinetin hienoine nahkasohvineen ja pöytineen valmiiksi totesimme, että aluksen tulevaa käyttöä silmälläpitäen ruokailu- ja tarjoilutilat ovat riittämättömät ja päätimme yhdistää keulahyttejä, jotta saisimme lisää avointa yhtenäistä tilaa. Koska näiden hyttien rakenteissa todettiin kosteus- ja lahovaurioita, kaikki vanhat rakenteet jouduttiin uusimaan. Pohjat maalattiin, eristettiin ja levytettiin urakavauhdilla. Keulahyhteistä yksi varustetaan keittiöksi, kaksi hyttiä on yhdistetty ruokailutilaksi ja yksi hytti jätetään ehos-
tuksen jälkeen siihen kuntoon, jossa se oli aluksen Suomeen tullessa, tilasta tehdään ”Turson museo”. Tämä olikin viimeinen peruskunnostamaton tila.

Keulahytin keittiön suunnittelu ja rakentaminen, takakannen rätkikatto, komentosillan laitteiden asentaminen sekä monet muut viimeistelyt tulevat työllistämään tekijöitä vielä runsaasti. Tavoittemme on, että alus saadaan mahdollisimman valmiiksi ensi kevään aikana.

Turso on nyt katsastettu huvialukseksi, ja aluksen miehitys ja varustus on määritelty sen mukaisesti. Koeajon aikana molemmissa kattiloissa oli ensimmäistä kertaa täydet paineet, joten konehenkilöstöllä oli tilaisuus havainnoida höyrykoneen ja -kattilain toiminta sekä kirjata kunnostusta vaativat kohteet. Ymmärrettävästi sellaisia löytyi, ja ne tullaan kunnostamaan tulevan talven aikana.

Kiitos kaikille apua antaneille!

Jane ja Aatos Erkon Säätiö ja Museoviraston Perinnelaivarekisteri ovat olleet

Olli Kortman ajomiehenä ja päällikkö Pentti Auranho vasemmalla *Turson* ensipurjehduksella. Mukana myös Jenni Merilä, Jaakko Ebeling ja muita *Turson* ystäviä.

edelleenkin projektimme päätukijat. Olemme lisäksi saaneet tukea materiaaleina ja työsuoritteina useilta eri toimittajilta.

Olemme sopineet uuden tukijamme Edit Prima Oy:n asiantuntijoiden kanssa *Turson* kotisivujen uudistamisesta ja tulevan talven aikana saamme toivottavasti uudet sivut julkaistua. Tulemme sivuilla tiedottamaan kaikesta alukseen liittyvästä, myös tulevista tapahtumista ja risteilyistä.

Pekka Snellman

Satamajäänsärkijä s/s Turso yhdistys ry
Puheenjohtaja